

§ 176

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta joukko-liikenteen käytön kasvattamisesta

HEL 2020-002462 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää aloitteen esityksiä hyvinä ja Helsingin kaupungin strategian 2017-2021 mukaisina. Mahdollisia kuntien rahoitusosuuksien lisäyksiä harkittaessa tulee kuitenkin ottaa huomioon koronaepidemian aiheuttama pääkaupunkiseudun kuntien poikkeuksellisesti tiukentunut rahoitustilanne.

Korona-epidemia heikentää arvioiden mukaan Helsingin taloutta tulonmenetyksinä ja menolisäyksinä pelkästään vuonna 2020 valtion kompensatioidenkin jälkeenkin merkittävästi. Tämä tulee väistämättä vaikuttamaan kaupungin peruspalveluiden, kuten kasvatus- ja koulutuspalveluiden resursseihin. Saman aikaisesti poikkeustilanteesta palautuminen edellyttäisi lisäpanostuksia esimerkiksi lasten ja nuorten erityiseen tukeen.

Lautakunnan näkemyksen mukaan nykyisessä koronaepidemian kiristämässä taloustilanteessa kaupungin tulisi ensi sijaisesta kohdentaa taloudellinen liikkumavara kaupunkistrategian mukaisesti erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia.

Käsittely

Vastaehdotus:

Ville Jalovaara: Poistetaan kohta: "Lautakunnan näkemyksen mukaan nykyisessä koronaepidemian kiristämässä taloustilanteessa kaupungin tulisi ensi sijaisesta kohdentaa taloudellinen liikkumavara kaupunkistrategian mukaisesti erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia."

Kannattaja: Kirsi Pihlaja

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Poistetaan kohta: "Lautakunnan näkemyksen mukaan nykyisessä koronaepidemian kiristämässä taloustilanteessa kaupungin

tulisi ensi sijaisesti kohdentaa taloudellinen liikkumavara kaupunkistrategian mukaisesti erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suurimmin lisää kustannuksia."

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Pia Kopra, Dani Niskanen, Matias Pajula, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 5

Fatim Diarra, Ville Jalovaara, Emma Kari, Petra Malin, Kirsi Pihlaja

Tyhjä: 1

Hannu Oskala

Poissa: 1

Abdirahim Husu Hussein

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi äänestyksessä Ville Jalovaaran vastaehdotuksen äänin 6–5. Tyhjää äänesti 1. Poissa 1.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Liitteet

1 Eveliina Heinäluoma, ryhmäaloite SDP, Kvsto 26.2.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 15.9. mennessä sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän aloitteesta. Aloitteessa esitetään, että Helsinki edistää HSL-kuntayhtymän rahoituksen muuttamista siten, että jatkossa kunnat kattavat kustannuksista nykyistä suuremman osuuden.

Aloitteen mukaan tavoitteeksi tulee asettaa joukkoliikenteen kulkupaosuuden kasvu hintoja laskemalla ja yhteyksiä parantamalla sekä se, että Helsinki edistää maksuttomien jaksojen kokeiluja.

11.08.2020

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Liitteet

1 Eveliina Heinäluoma, ryhmäaloite SDP, Kvsto 26.2.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 09.06.2020 § 348

HEL 2020-002462 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

HSL on laskenut, että käynnissä olevista suurista joukkoliikenteen investointihankkeista Raide-Jokeri, Laajasalon raitiotiet ja Kivenlahden metro aiheuttavat lipunhintoihin yhteensä noin 18 %:n korotustarpeen, mikäli lippujen subventioaste on nykyinen 50 % ja HSL:n infrakorvauksista katetaan puolet lipputuloilla. Joukkoliikenteen palvelutason ja kilpailukyvyn parantaminen tulee vaatimaan myös tulevaisuudessa merkittäviä investointeja.

Helsingin kaupunginhallitus totesi 16.9.2019 lausunnossaan HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2020-2022 seuraavaa: ”Periaate, jossa joukkoliikennejärjestelmän kehittämisen investointikustannuksia kierrätetään HSL:n infrakorvausten kautta, tarjoaa mahdollisuuden kehittää kokonaisvaltaisesti seudun joukkoliikennejärjestelmää. Lippujen hintojen voimakas nostaminen infrakustannuksista johtuvien investointien kattamiseksi ei ole kestävä ratkaisu, kun seutu kasvaa vauhdilla. Subventioasteen voisi ajoittain määritellä erikseen hankekohdaisesti, jolloin kuntaosuuksien yhteenlaskettu osuus voi olla tilapäisesti yli puolet HSL:n tuloista. Tämä on perusteltua myös siksi, että infrainvestoinnit vaikuttavat myönteisesti kuntien maankäytön kehittämiseen.”

HSL:n nykyinen tariffijärjestelmä perustuu kaikkien jäsenkuntien kesken yhtenäisiin lippujen hintoihin ja kustannusten jaon periaatteisiin. Näin ollen yksittäinen kaupunki ei voi omalla päätöksellään kasvattaa subvention osuutta HSL:n kustannusten kattamisessa ja siten vaikuttaa omien kuntalaisten lippujen hintoihin. Kuntaosuuksien kasvattamisen tulee tapahtua kaikkien kuntien yhteisellä päätöksellä.

Ryhmäaloitteen tekemisen jälkeen alkaneen koronapandemian takia talouden näkymät ovat muutamassa viikossa heikentyneet olennaisesti. HSL:n joukkoliikenteen rahoitustilanne on muuttunut ainakin väliaikaisesti hyvin voimakkaasti, kun matkustajamäärä ja sen myötä lipputulot ovat pienentyneet yli 70 %:lla. HSL:n vuosibudjetti on noin 700 miljoonaa euroa vuodessa, josta puolet koostuu normaalioloissa lipputuloista ja puolet jäsenkuntien maksamista kuntaosuuksista. Pandemian jatkuessa syksyille saakka voivat lipputulot jäädä jopa 250 miljoonaa euroa ennakoitua pienemmiksi.

Tarve talouden tasapainottamiseen tulee vaikuttamaan useita vuosia sekä HSL:n että kaupungin toimintaan ja taloussuunnitteluun. Tulevien vuosien talouteen liittyy nyt paljon epävarmuutta. Joukkoliikenteen käyttäjien luottamus pitäisi pystyä palauttamaan ja siten välttämään kulkutapaosuuden merkittävä lasku. Joukkoliikenteen käyttöön liittyy hinnoittelun lisäksi myös palvelutaso siten, että sen heikentyessä myös käyttö voi vähentyä. Lipputulojen ohjausvaikutuksesta HSL:n talouden ja toiminnan suunnittelussa ei ole tarkoituksenmukaista täysin luopua. Tarvittavat talouden sopeutustoimet tulisi osata kohdistaa siten, että lipunhinnat, palvelutaso ja kuntakohtaisten maksuosuuksien taso saataisiin pidettyä kohtuullisessa tasapainossa. Erityisesti tässä taloudellisessa tilanteessa koronapandemian vuoksi ei ole edellytyksiä edistää joukkoliikenteen matkustajille maksutonta kokeilukautta. Joukkoliikenteen maksuttomuus on myös taloudellisesti ristiriidassa sen kanssa, että samalla halutaan kehittää kasvavan seudun joukkoliikennetarjonnan palvelutasoa.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa, että Helsingin kaupunginhallituksen aiemman linjauksen mukaisesti HSL selvittää yhteistyössä kuntien kanssa, mitkä ovat mahdollisuudet ja millä tavalla voitaisiin tilapäisesti kasvattaa kuntaosuuksien määrää siten, että ne muodostaisivat yli puolet HSL:n tuloista, kun yksittäisten isojen joukkoliikenneinvestointien infrakorvaukset aiheuttavat painetta lipunhintojen korotuksille. Tulevaisuudessa korotetulla kuntaosuudella voitaisiin pitää joukkoliikenteen lippujen hintataso kohtuullisena joukkoliikenteen investointeja poistettaessa. Kuntaosuuksien kasvattaminen on myös yksi kolmesta keinosta talouden tasapainottamiseen koronan aiheuttamassa talouskriisissä.

11.08.2020

Asia/10

Käsittely

09.06.2020 Ehdotuksen mukaan

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan kuuden-
nen esityksen kokouksen viidentenä asiana.

02.06.2020 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi